[1]मृष्टम्-मृष्टः-मृष्टवान्, मार्जितः, मिमार्जिषितः-मिमृक्षितः, मरीमृजितः-तवान्;
परिमार्जः, [2]तुन्दपरिमृजः[A]-तुन्दपरिमार्जः, [3]परिमार्क्ष्णुः, [4]मार्जनः, मार्जः,
मिमार्जिषुः-मिमृक्षुः, मरी[मार्जः]मृजः;
मार्जितव्यम्-मार्ष्टव्यम्, मार्जयितव्यम्, मिमार्जिषितव्यम्-मिमृक्षितव्यम्,
मरीमृजितव्यम्;
मार्जनीयम्, मार्जनीयम्, मिमार्जिषणीयम्-मिमृक्षणीयम्, मरीमृजनीयम्;
[5]मृज्यः-[B]मार्ग्यः, [6]अवश्यमार्ज्यः, मार्ज्यम्, मिमार्जिष्यम्-मिमृक्ष्यम्,
मरीमृज्यम्;
ईषन्मार्जः-दुर्मार्जः-सुमार्जः; — — —
मृज्यमानः, मार्ज्यमानः, मिमार्जिष्यमाणः-मिमृक्ष्यमाणः, मरीमृज्यमानः;

---

1. ऊदित्त्वेनेड्विकल्पनात् निष्ठायाम्, 'यस्य विभाषा' (7-2-15) इतीण्निषेधः। षत्वे ष्टुत्वे च रूपमेवम्।
2. तुन्दं परिमार्ष्टीत्यर्थे, 'तुन्दशोकयोः परिमृजापनुदोः' (3-2-5) इति कर्मण्युपपदे अणोऽपवादतया कप्रत्ययः। किरत्वेन गुणनिषेधः। 'आलस्यसुखाहरणयोः—' (वा. 3-2-5) इति वचनात् आलस्यविशिष्टे कर्तर्येवायं प्रत्यय इति ज्ञेयम्। तदभावपक्षे तुन्दपरिमार्जः इत्यत्र, 'कर्मण्यण्' (3-2-1) इति अण्प्रत्यये वृद्धौ च रूपम्। अत्र कप्रत्ययस्य कित्त्वात्, 'मृजेरजादौ सङ्क्रमे विभाषा वृद्धिम्—' (भाष्यवाक्यम् 1-1-3) इति वचनात् आलस्यरूपार्थे एव वृद्धिविकल्पमाशङ्क्य 'सा भवत्येव सत्यभिधाने' इति उद्द्योते (3-1-5) समाहितम्। उत्तरत्र च यद्यनभिधानमभिमतम्, तदानीम्, 'इको गुणवृद्धी' (1-1.3) इति सूत्रे भाष्यस्वारस्यात् निरुक्तभाष्यवाक्ये 'अजादौ' इत्यस्य आतिदेशिकक्ङिदजादिप्रत्यये इत्यर्थपरकत्वमाश्रित्य, अत्र कप्रत्ययस्यौपदेशिककित्त्वेन वृद्धिनिषेध एवेति च समाहितम्।
3. ताच्छीलिके, "–'परिक्षिपच्च परिमृजः ग्स्नुः' इति ग्स्नुप्रत्ययः। परिमार्क्ष्णुः।" इति प्रक्रियाकौमुदी। भाष्यादिषु तु नैतादृशं वचनमुपलभ्यते।
4. बाहुलकात्, नन्द्यादेः (3-1-134) आकृतिगणत्वाद्वा ण्यन्तात् कर्तरि ल्युप्रत्यये रूपमेवम्।
5. 'मृजेर्विभाषा' (3-1-113) इति विभाषा क्यप्। पक्षे ण्यति निष्ठायामनिट्त्वात् 'चजोः कु घिण्ण्यतोः' (7-3-52) इति कुत्वे वृद्धौ च मार्ग्यः इति रूपम्।
6. आवश्यकार्थे ण्यति, 'ण्य आवश्यके' (7-3-65) इति कुत्वनिषेधः।

A. 'इह युवतिवदनकान्तिभिराप्यायिततुन्दपरिमृजः शेते।' अनर्घराघवे 7-110.
B. 'मन्युस्तस्य त्वया मार्ग्यो मृज्यः शोकश्च तेन ते॥' भ.का. 6-57.